

Utvikling i lavinntekt og barnefattigdom

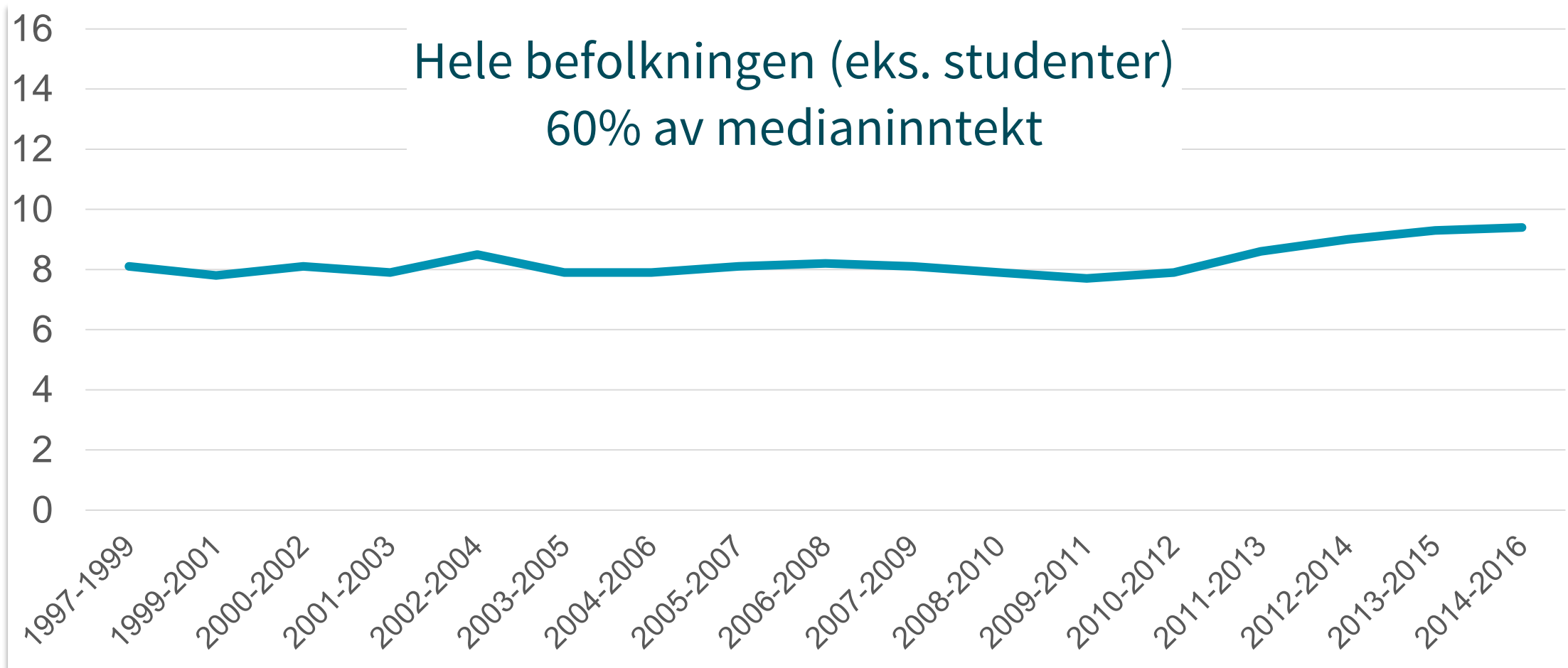
Regjeringens konferanse om ulikhet

21/8 2018

Tone Fløtten

Stabilitet

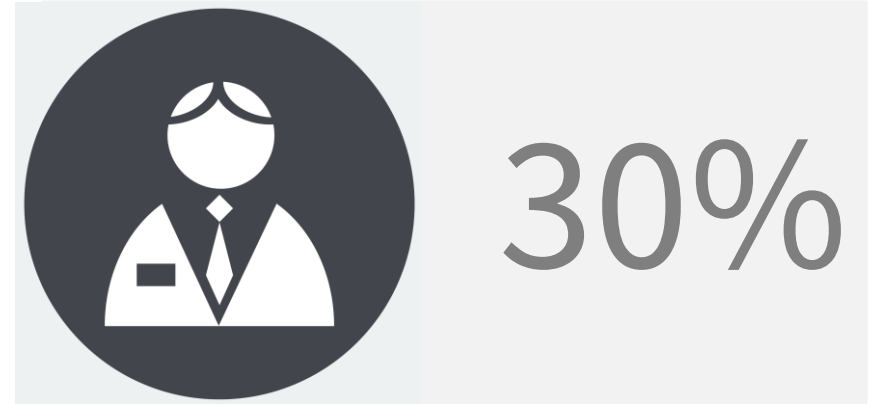
Kilde: statistikkbanken, www.ssb.no

Risikogrupper

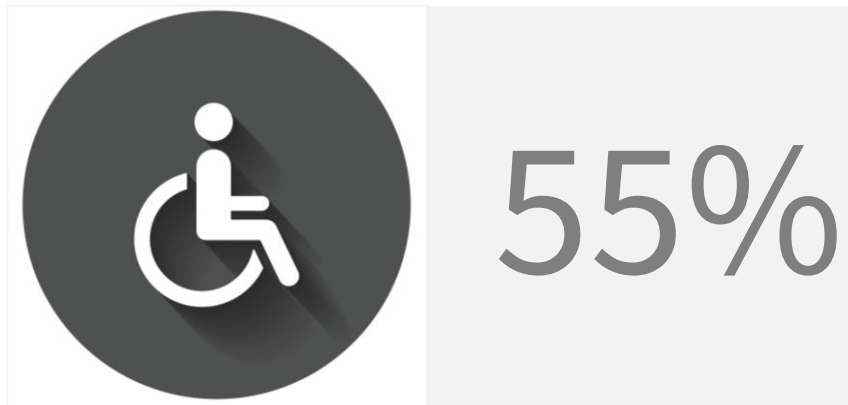
(2014-2016, 60% av median)

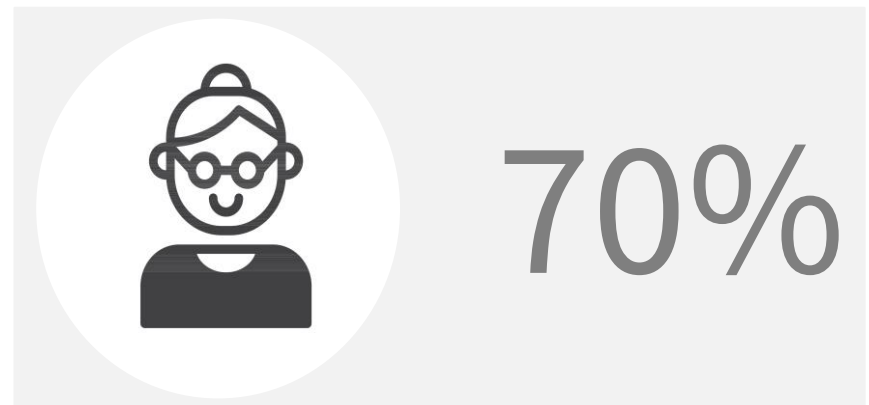
Innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre

Aleneboende under 35 år

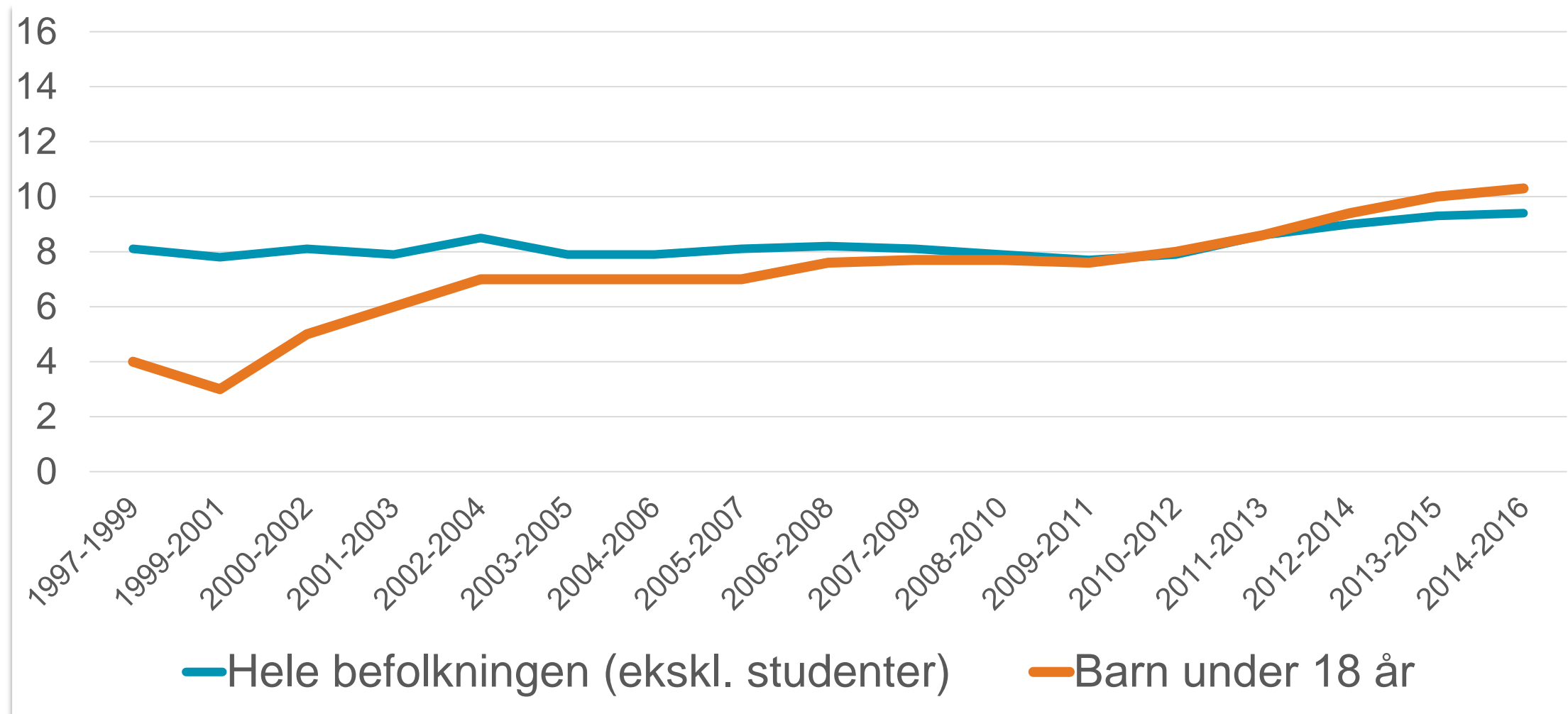

Aleneboende uføretrygdet

Aleneboende minstepensjonist

Stadig flere barn i lavinntektsfamilier

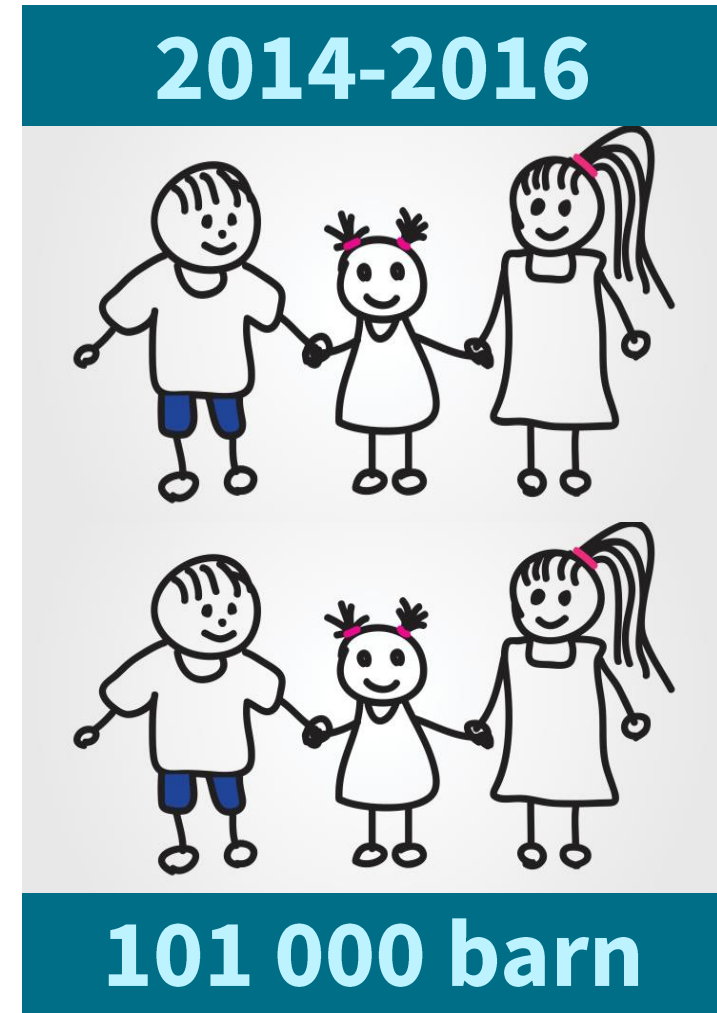

Kilde: statistikkbanken, www.ssb.no

1 av 10 barn opplever vedvarende lavinntekt

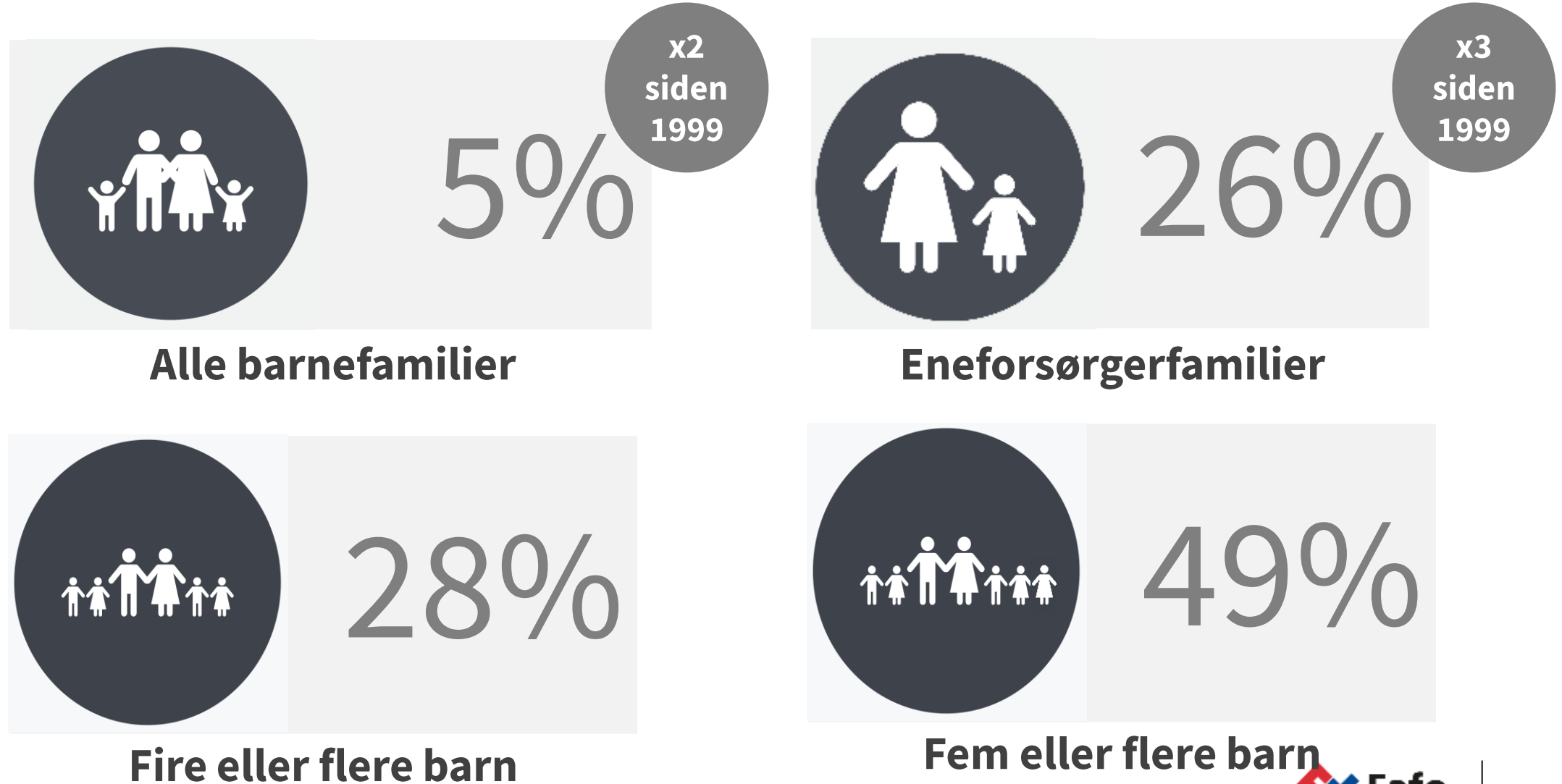

x3

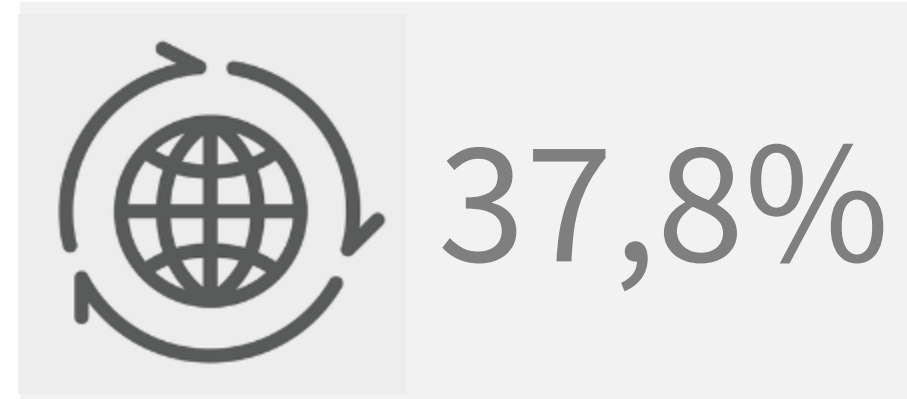
Risikogrupper

(2014-2016, 60% av median)

Kilde: statistikkbanken, www.ssb.no

Innvandringsbakgrunn har stor betydning

(Barn 0-17 år, 60% av median, 2014-2016)

Landbakgrunn har stor betydning

79%
Somalia

75,6%
Syria

57,3%
Irak

53,7%
Afghanistan

53%
Eritrea

**OVER
50%**

9%
India

12,5%
Bosnia H.

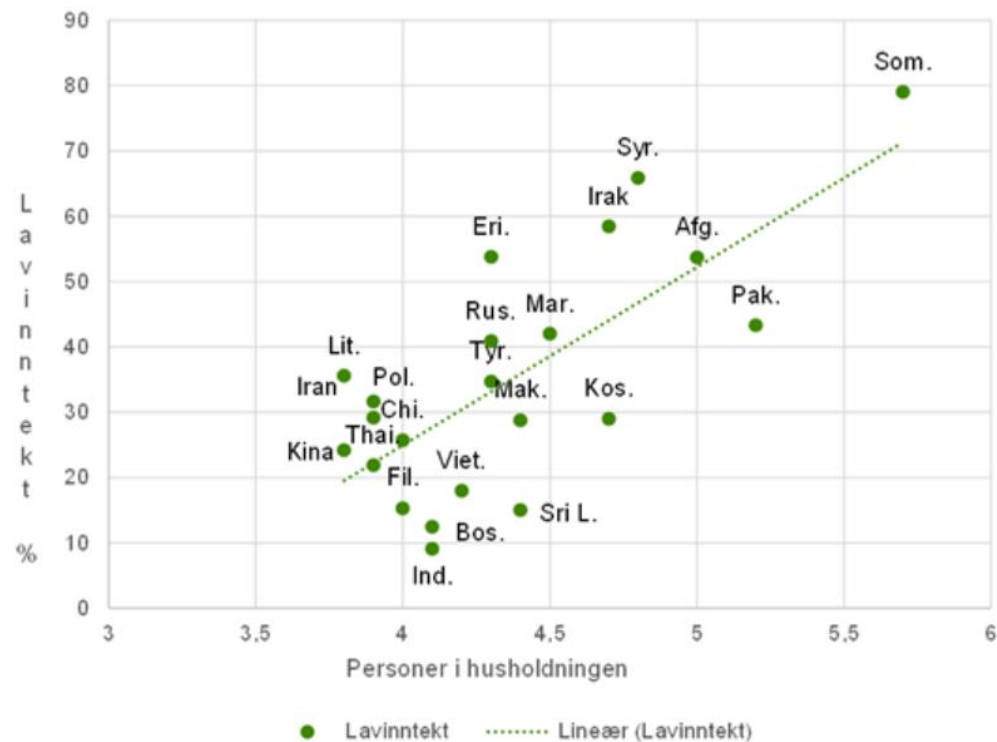
19,5%
Sri Lanka

**UNDER
20%**

(Barn 0-17 år, 60% av median, 2014-2016)

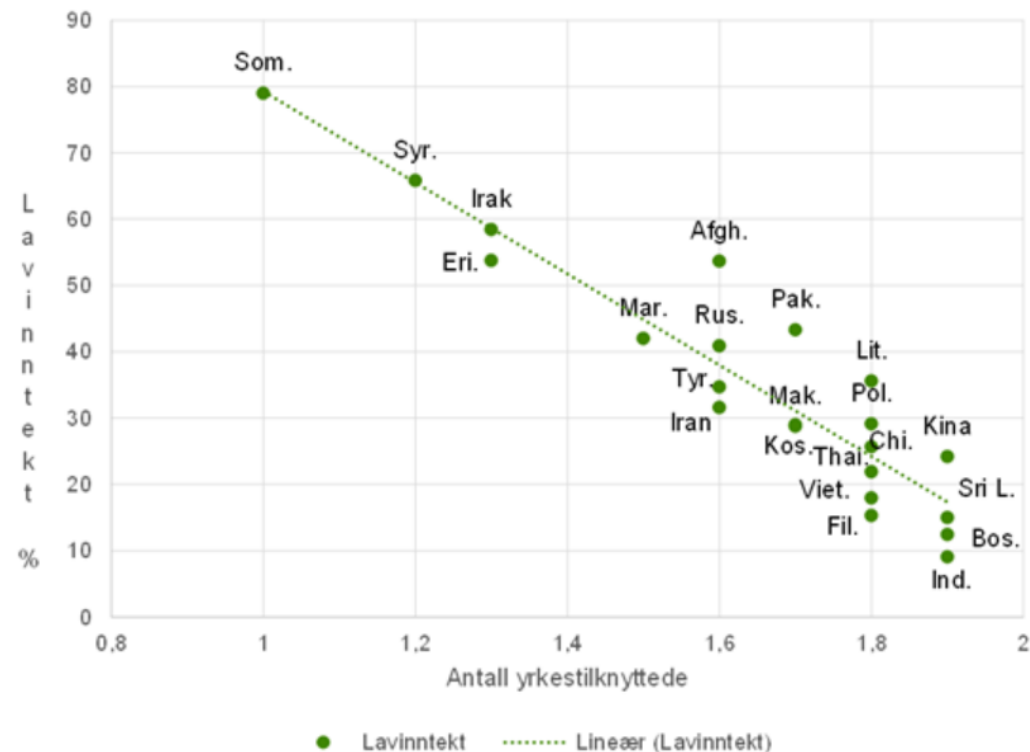
Store familier – få i arbeid

Gjennomsnittlig antall personer i husholdningen og andel barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt. Barn med innvandrerbakgrunn. 2015

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

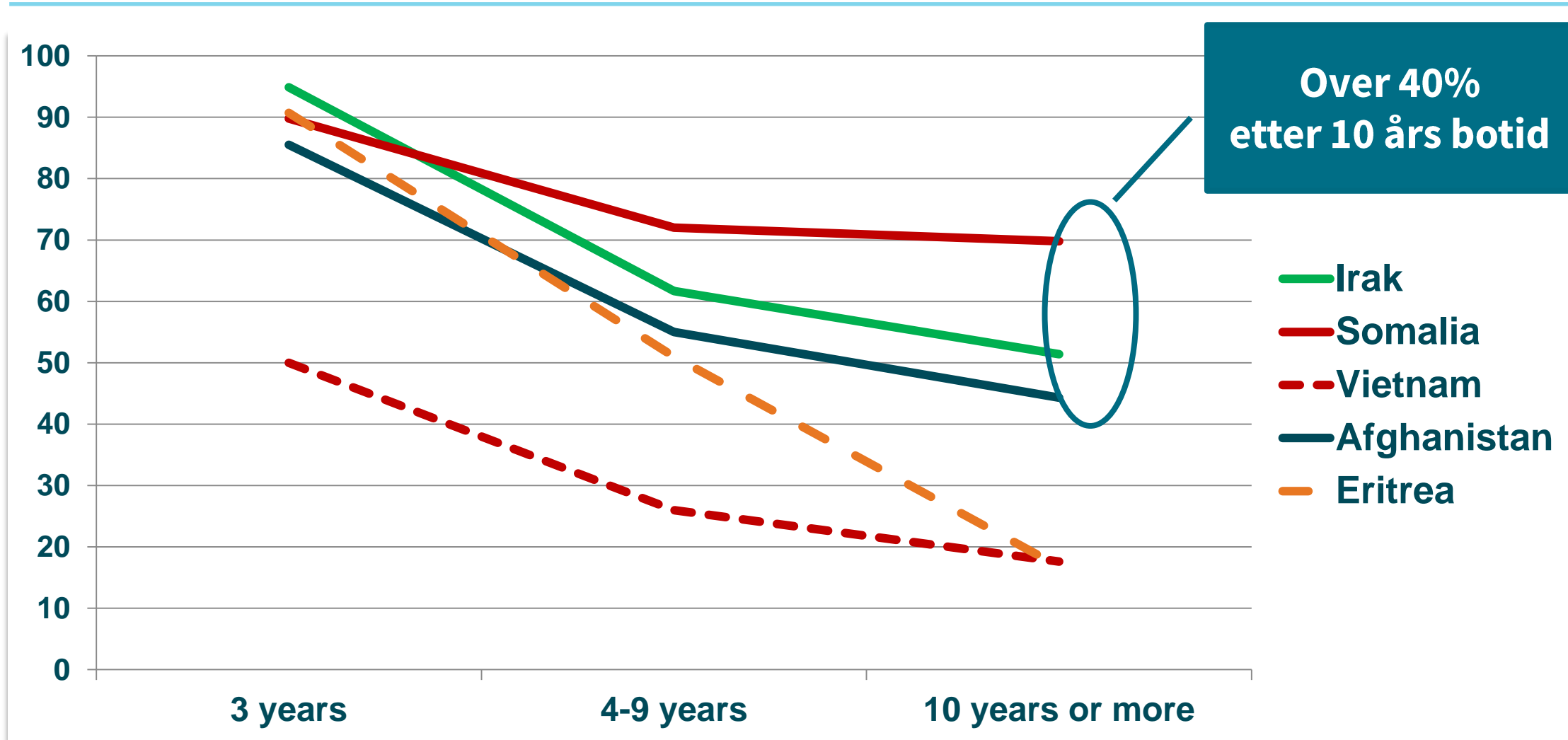
Gjennomsnittlig antall yrkestilknyttede og andel barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt. Barn med innvandrerbakgrunn. 2015

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Kilde: Epland & Kirkeberg 2017, ssb.no

Botid løser ikke alle problemer

(Barn 0-17 år, 60% av median, 2010-2012)

MEN: 2. generasjon klarer seg bra

- **Høye ambisjoner**
- **Gjør mer lekser enn jevnaldrende ikke-innvandrere**
- **Tar høyere utdanning enn foreldrene**
- **Får bedre inntekt enn foreldrene**

Lavinntekt = Fattigdom?

Lever 1 av 10 barn
i «nød»?

Strategi

Barn som lever i fattigdom
Regjeringens strategi (2015 - 2017)

– 98 000 barn lever
i fattigdom i Norge

Martin Nygaard: - Jeg føler meg rik selv om jeg lever på fattigdomsgrensen

Forfatteren Martin J. Nygaard og familien har i mange år levd på en lav husholdningsinntekt: - Jeg føler meg rik og vil ikke inn i noen offerrolle, sier han.

FOTO: Tom Kolstad

Forfatteren Martin Joyce Nygaard skriver bok om det han kaller fattigdomslykke: – Det handler om gleden ved å reparere, finne, kjøpe brukt og i størst mulig grad unngå å bruke penger.

Lav inntekt vs føle seg fattig

- Helse
- Sosial integrasjon
- Arbeid eller andre meningsfulle aktiviteter
- Bolig
- Materielle levekår
- Valgmuligheter

Aftenposten A-magasinet Osloby Sport Meninger Tone Meny

Martin Nygaard: - Jeg føler meg rik selv om jeg lever på fattigdomsgrensen

Forfatteren Martin J. Nygaard og familien har i mange år levd på en lav husholdningsinntekt: - Jeg føler meg rik og vil ikke inn i noen offerrolle, sier han.

FOTO: Tom Kolstad
Forfatteren Martin Joyce Nygaard skriver bok om det han kaller fattigdomslykke: - Det handler om gleden ved å reparere, finne, kjøpe brukt og i størst mulig grad unngå å bruke penger.

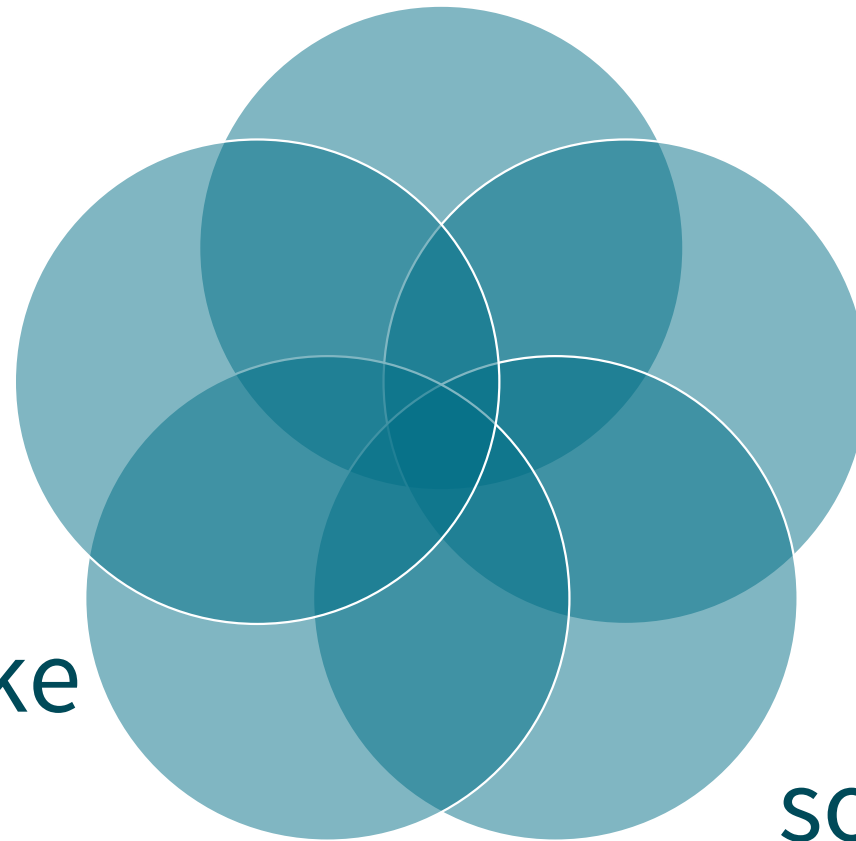
Lav inntekt

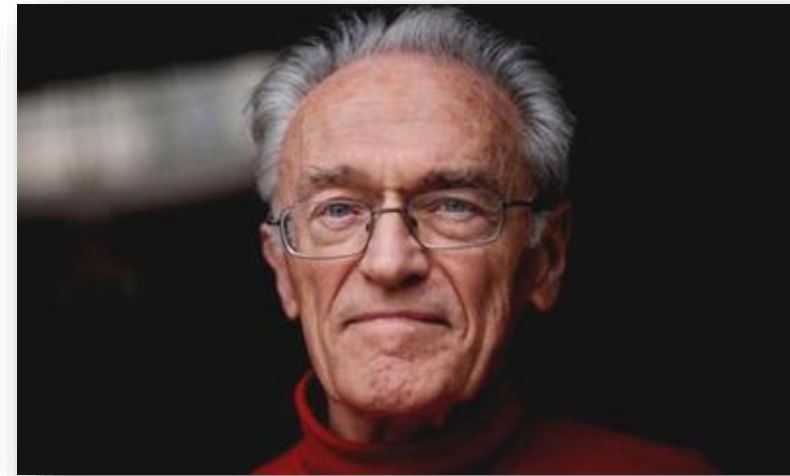
Opplever
seg som
fattig

Dårlige
levekår

Deltar ikke
sosialt

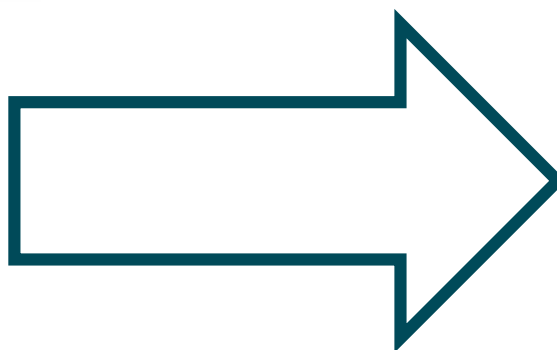
Mottar
sosialhjelp

Absolutt forståelse

Biologi
Overlevelse
Nød

Relativ forståelse

Sosiologi
Deltakelse
«Rimelige» levekår

A close-up photograph of a person's hand holding an open black wallet. Inside the wallet, a brown paper envelope is visible, partially open. The background is a plain, light color.

Krav til fattigdomsmål

Legitimitet

Trefferikhet

Enkelhet

→ **Vanlig: lavinntekt**

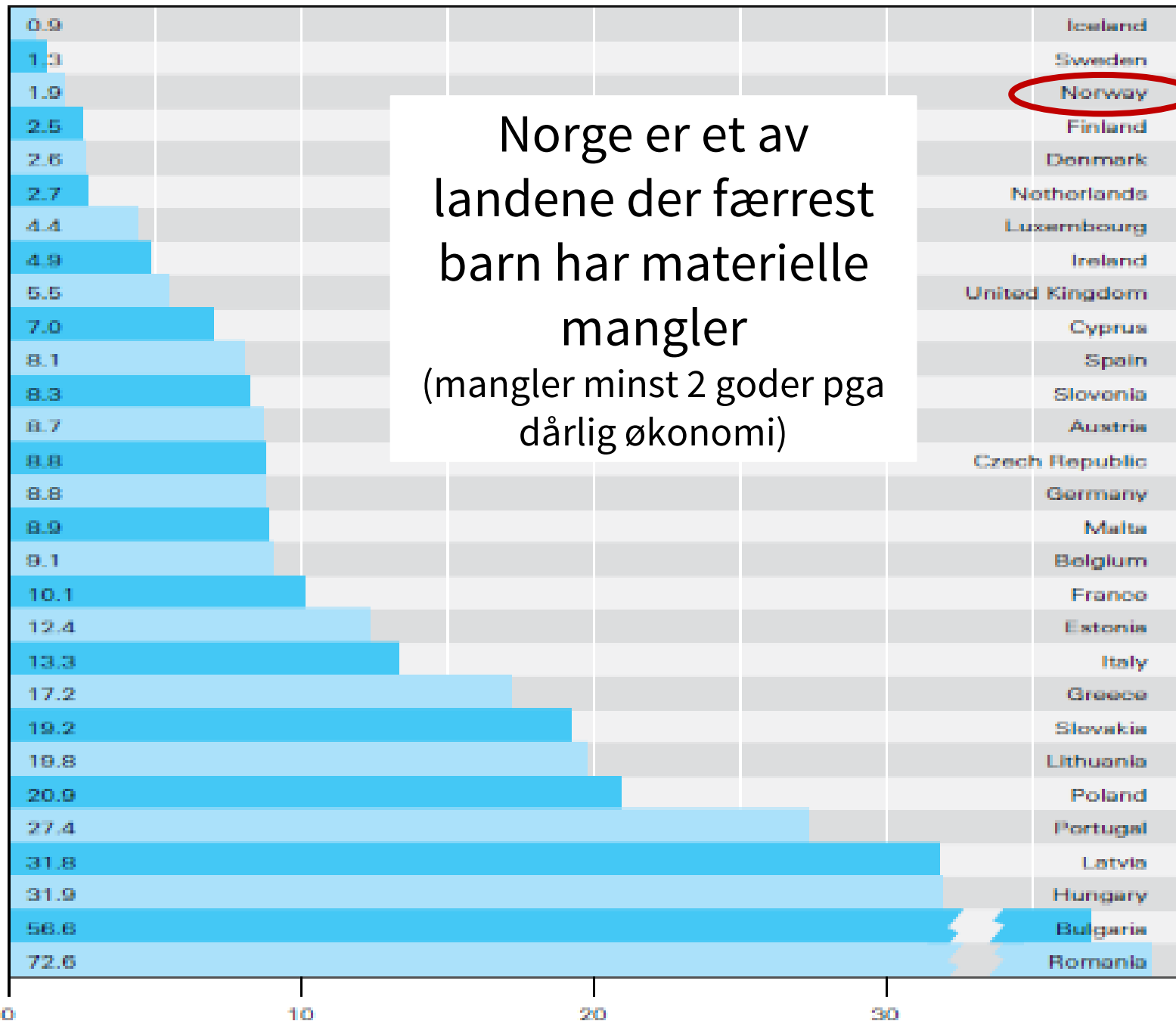
→ **Riktig: ?**

Alle fattigdomsmål er normative

**”Poverty is like beauty, it lies in
the eyes of the beholder”**

Molly Orshansky 1967

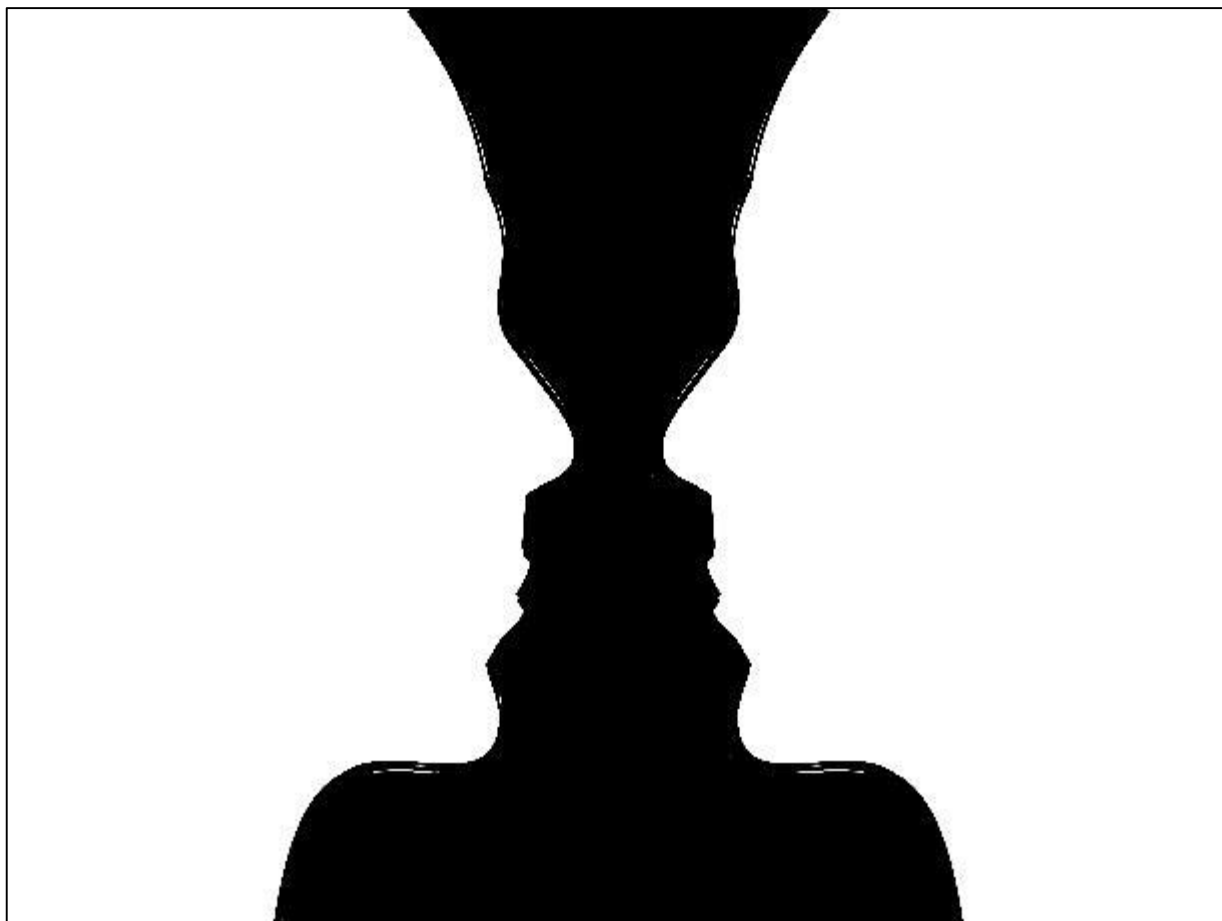

Godene FN mener alle barn bør ha:

- 1) Tre måltider om dagen
- 2) Minst et måltid daglig med kjøtt/fisk (el. Vegetarisk alternativ)
- 3) Frisk frukt/grønnsaker hver dag
- 4) Bøker tilpasset alderen (ikke skolebøker)
- 5) Utstyr til utendørs fritidsaktiviteter (sykkel, rulleskøyter el.l.)
- 6) Delta regelmessig på fritidsaktiviteter
- 7) Innendørs leker
- 8) Penger til å delta på skolearrangementer/-turer
- 9) Et stille sted med nok plass og lys til å gjøre lekser
- 10) Internettforbindelse
- 11) Noen nye klær
- 12) To par passende sko
- 13) Muligheten for, innimellom, å invitere venner hjem for å leke og spise
- 14) Mulighet til å feire spesielle begivenheter som fødselsdag, navnedag el.l.

Og dessuten...

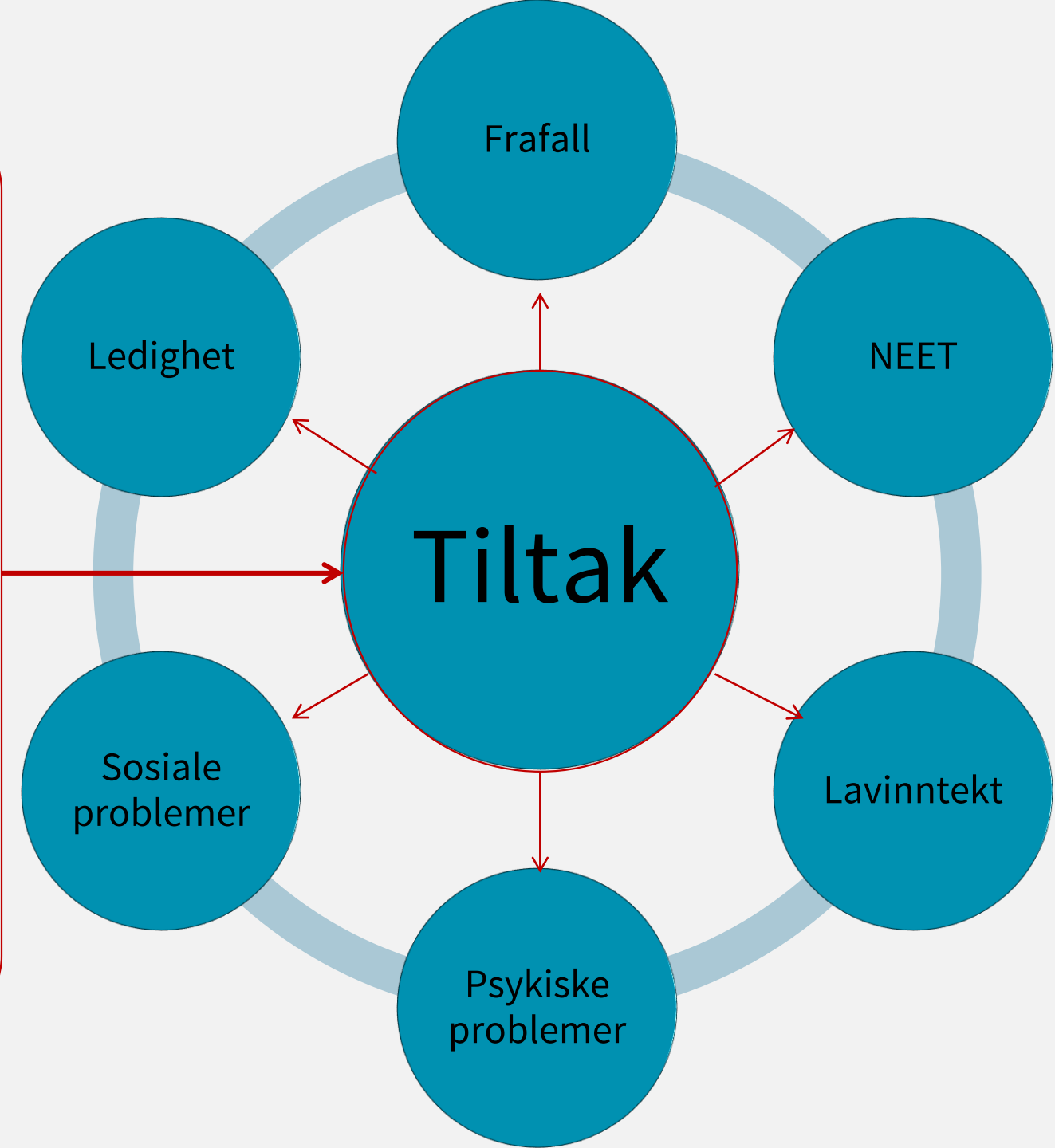
- Sjeldnere **kontakt med venner**, Sjeldnere **bestevenn**, Oftere **mobbet**
- Sjeldnere råd til å skifte ut **utslitte møbler** (6% vs 17%)
- Bor oftere **trangt** (19% vs 50%)
- Bor oftere i **leid** bolig (17 vs 64%)
- Oftere **psykiske problemer**
- **Skoleprestasjoner & drop out** varierer med inntekt
- Større risiko for selv å oppleve **fattigdom som voksne**

- **Barn flest - gode levekår**
- **Lavinntekt → økt risiko for levekårsproblemer**
- **Forskjeller innad i lavinntektsgruppa**

Hva kan gjøres?

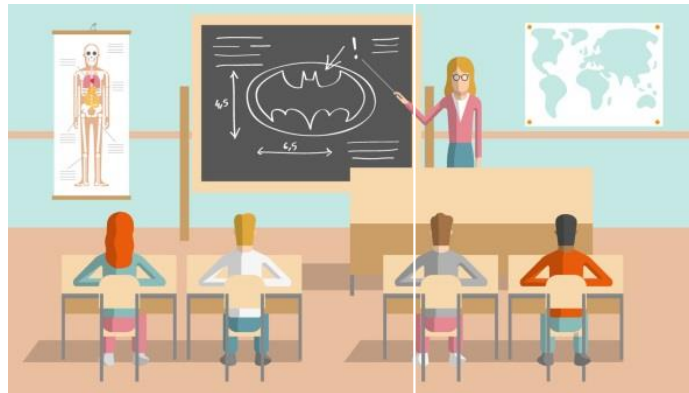

Sosial investeringspolitikk

Oppvekstpolitikk

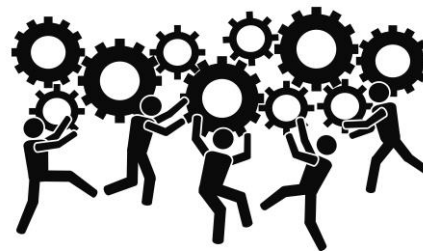
Utdanningspolitikk

Fordelingspolitikk

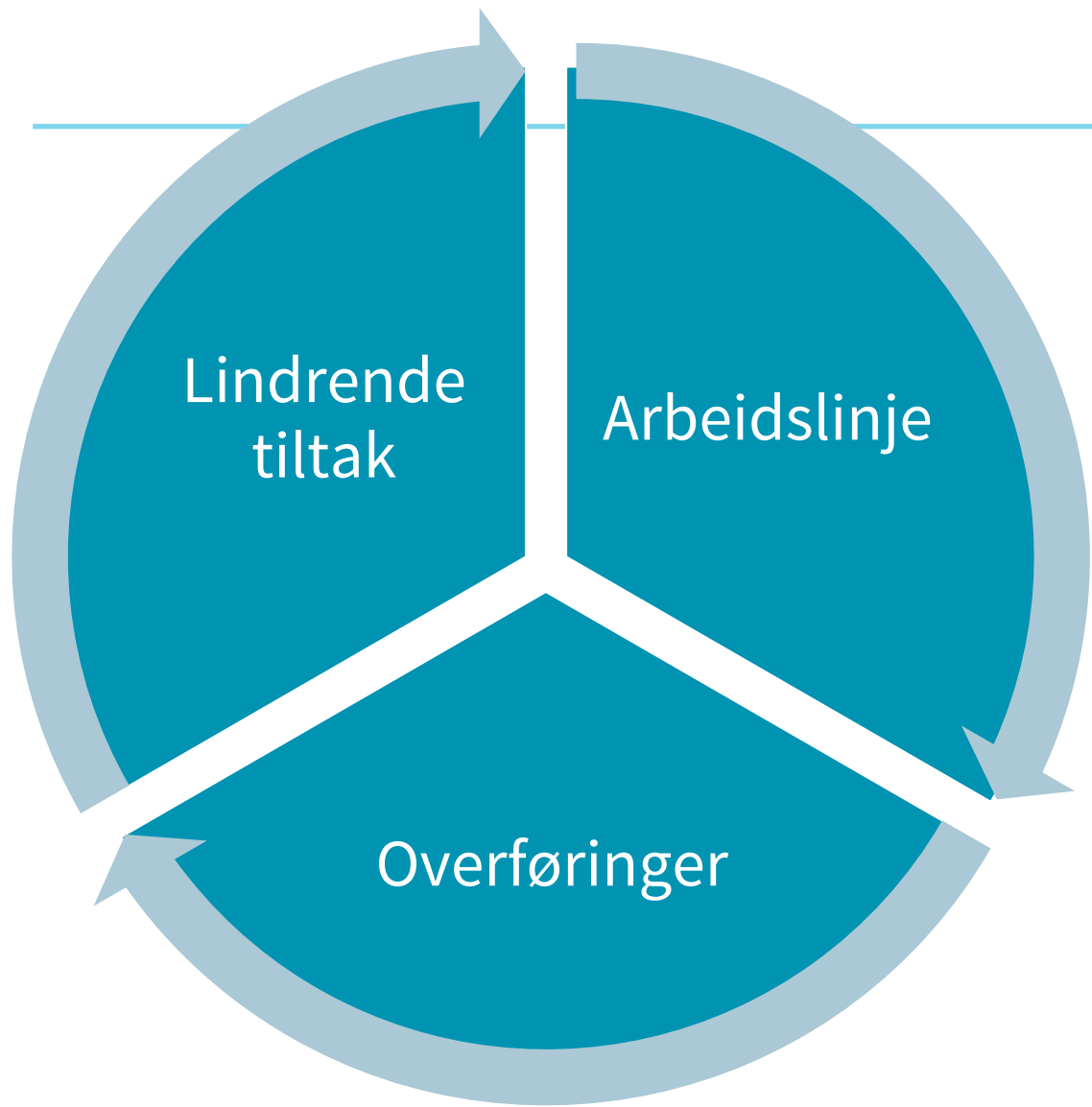
Familiepolitikk

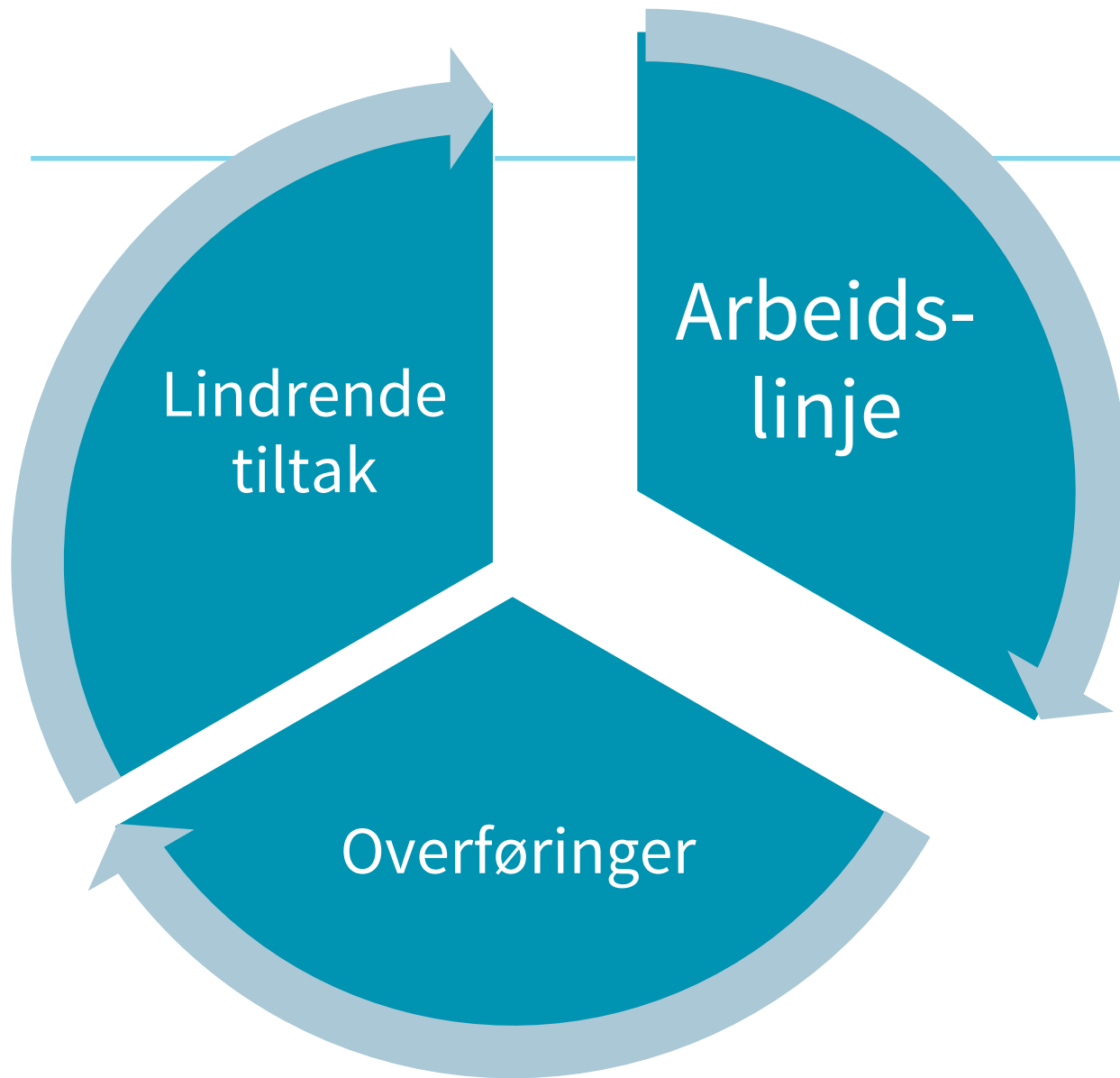

Arbeidslivpolitikk

Boligpolitikk

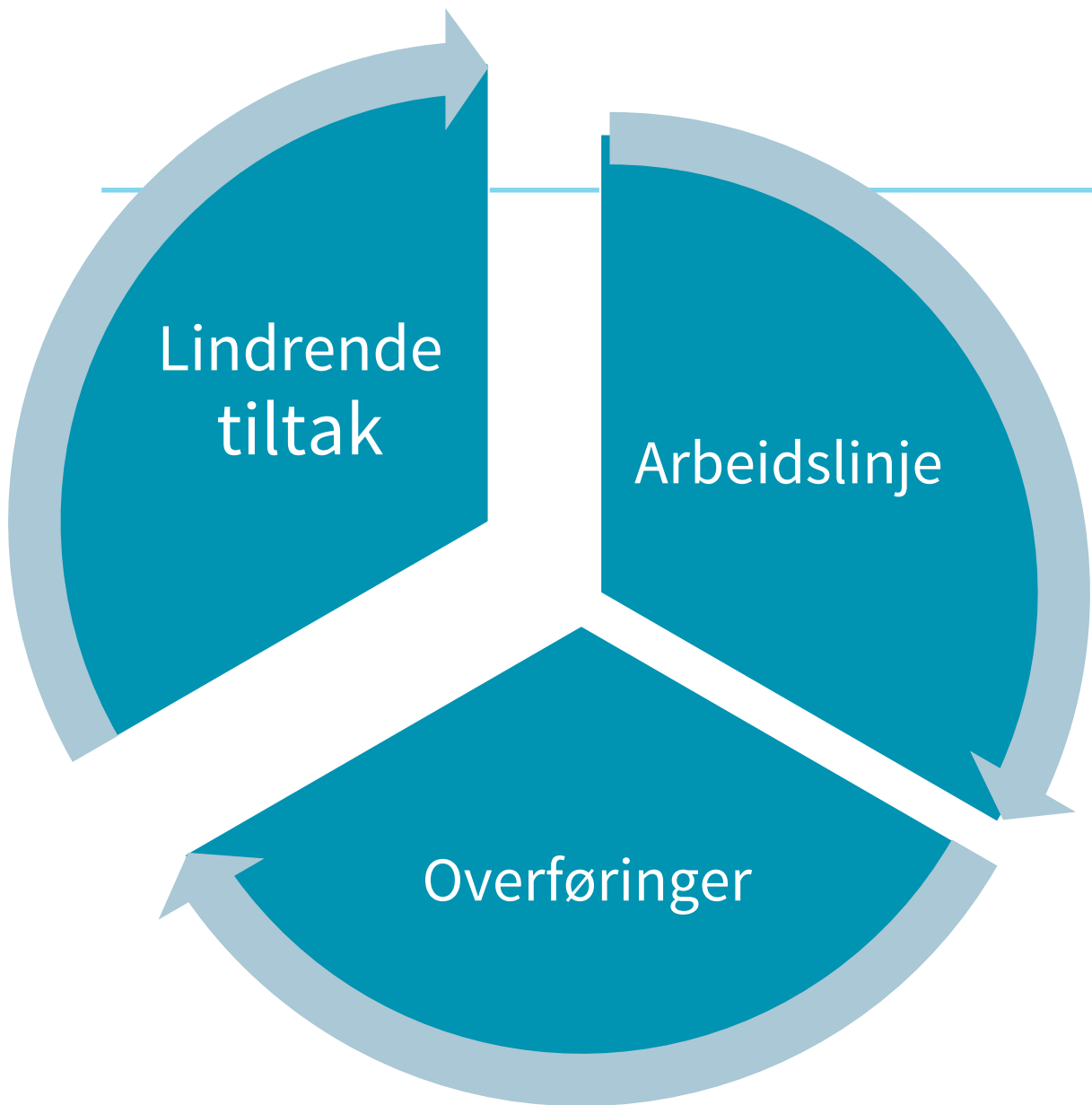

- Hvor høy terskel til arbeid?
- Hvor produktiv? → lønnsnivå
- Gulrot/pisk
- Hva virker?

- Incentiveeffekter
- System for lønnsdannelse
- Rettferdighet

- Effekt her og nå
- Styrker humankapital
- Reduserer ikke lavinntekt

Ett av ti barn lever ikke i nød

Alle fattigdomsmål er normative

Lavinntekt henger sammen med en del levekårsulemper

Fattigdommen og dens konsekvenser må håndteres

Politiske utfordringer og dilemmaer

